

דפים יח – יט

לה. א. האם מותר לזרוע חטים בסמוך לכרם, כאשר גדר מפסיק ביניהם, ללא כל הרחקה?
 ב. המברך את הגפן – האם מותר לזרוע זרעים מעל הזמורה שבקרקע, ומן הצדדים?

א. שנינו: זה סומך לגדר מכאן וזה סומך לגדר מכאן. וכתבו רש"י ותוס' שאין לחוש לערבוב היניקה שבתוך הקרקע. (ויש סוברים שאסור, ומדובר כאן בשמפסיק צונמא – ר"י מיגאש. וע' במאירי ריש מסכתין, ובקוב"ש).
 ב. אם יש על גבה קרקע ג' טפחים – מותר לזרוע מעליה. (ודוקא כשהרחיק ג"ט מן הגפן היוצאת מעל הקרקע. תוס'. ונחלקו הראשונים אם יש איסור כלאי הכרם מדאורייתא בגפן יחידי או אינו אלא מדרבנן). ואם לאו – אסור, (ששרשי הזרעים עלולים לחדור לזמורת הגפן, והרי זה כמרכיב זרעים באילן. ודוקא גפן שענפיה רכין, ולא אילנות קשים. תוס').
 ומן הצדדים מותר, שאין שרשי הזרעים מתפשטים לצדדים. וכל זה מדובר בגפן יחידי, ולא בכרם.

דפים יט – כ

לו. מהם הכללים הקובעים איזה דבר חוצץ בפני הטומאה (וממעט בחלון) ואיזהו דבר שאינו חוצץ בפני הטומאה?

דבר שיש בו שימוש לאדם או לבהמה, ועתיד הוא להינטל ממקום הנחתו – אמר שמואל שאינו ממעט בחלון, כגון ריקני. ואם הוא ראוי לשימוש שאינו שכיח, כגון תבן לח ורקוב שיש בו קוצים, שעדיין ראוי הוא לשימוש להסק גדול שאינו שכיח – חוצץ.
 (ויש ראשונים הסוברים שאם הדבר סותם לגמרי את הפתח, גם אם אינו מבטלו שם, ועלול הוא להינטל – חוצץ. (ע' מהרש"א בשם הר"ש. וי"א שכ"ה שיטת הראב"ד). וכן כתבו התוס' לענין כלים בלבד, ע"ש).
 (ביטל את הדבר לזמן מסויים – מחלוקת הראשונים).
 כל דבר המקבל טומאה – אינו חוצץ בפני הטומאה. (ואם הוא טמא מדרבנן ולא מדאורייתא – נחלקו הדעות. ובסוגיא מבואר שעכו"ם חוצץ, הגם שעשאים כזבים לכל דבריהם, וכבר דנו בדבר ראשונים ואחרונים).
 כל דבר שאינו קבוע, כשלג וברד – אינו חוצץ. וכן דבר שאין לו מעמד מעצמו אלא ע"י דבר אחר – הרי זה כמחיצת עראי, ואינו חוצץ. (ואם הוא נעמד ע"י כלים, אם הם מקבלים טומאה – אינו חוצץ, ואם אינם מקבלים טומאה – מחלוקת ראשונים. עפ"י תוס').

דף כא

לז. א. אלו דברים בהלכות שכנים התירו לצורך לימוד תשב"ר?
 ב. מאיזה גיל ראוי לתינוק ללכת אצל המלמד ללמוד תורה?
 ג. תינוק שאינו קורא – כיצד ראוי למלמד להתנהג עמו?
 ד. כמה תלמידים ראויים לישב בכיתה אחת?
 ה. נמצא אדם הראוי ללמד לתינוקות יותר טוב מן המלמד הקיים – האם מעבירים את המלמד הנוכחי מתפקידו?
 ו. שני מלמדים, אחד מלמד יותר אך אינו מדייק בתינוקות כל כך שלא ישתבשו, וחברו להפך, מדייק, אלא שלומד עמם פחות – את מי להעדיף?
 ז. מלמד שפשע בתפקידו – האם מסלקים אותו ללא התראה?